

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ק 57697-07-23

1 25 יולי 2023

2

לפני:

3

סגנית הנשיאה, השופטת אריאלה גילצר – כץ

4

נציג ציבור (עובדים) מר משה בן דוד

5

נציג ציבור (מעסיקים) מר ערן בסטר

6

המבקשת:

מדינת ישראל

ע"י ב"כ: עו"ד יפית טלמון קצב ועו"ד נעה כהן

-

המשיבה:

ההסתדרות הרפואית בישראל

ע"י ב"כ: עו"ד ארנה לין ועו"ד מיכל הראל

7

8

החלטה

9

10 לאחר ששמענו את טענות הצדדים בבקשה מטעם המדינה למתן צו מניעה זמני וקבוע,
11 להלן החלטתנו:

12

13 1. ביום 23.7.23 הוכרזה שביתת מחאה כללית של 24 שעות בשירותי הבריאות
14 במערכת הציבורית בישראל, החל מיום שלישי, 25.7.23, בשעה 7:00 ועד ליום
15 רביעי, 26.7.23, על ידי ההסתדרות הרפואית בישראל (להלן: "הר"י" או
16 "ההסתדרות").

17

18 2. בהודעת הסכסוך טענה הר"י לפגיעה מהותית בתנאי עבודתם ובזכויותיהם של
19 הרופאים, כמו גם במערכת הבריאות כולה, נוכח הכוונה לתקן את סעיף 15
20 לחוק יסוד: השפיטה, כך שימנע מבתי המשפט לדון וליתן ביקורת שיפוטית
21 מכוח עילת הסבירות על החלטותיהם של ראש הממשלה, הממשלה ושריה
22 (כאמור בנספח א' לבקשה).

23

24 3. בהתאם להכרזה על סכסוך עבודה בתי החולים יופעלו במתכונת שבת וחג למעט
25 אלה שהוחרגו מהשביתה, ביניהם – חדרי המיון של כל בתי החולים, מרפאות

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ק 23-07-57697

- 1 הקהילה וכל בתי החולים בירושלים (זאת בשל הצורך בטיפול במקרי חירום
2 נוכח ההפגנות בירושלים).
- 3
- 4 .4. עיקר טענתה של המדינה נסמכת על כך שהשביתה בלתי מידתית נוכח עיתוי
5 ההכרזה עליה, פחות מ-24 שעות לפריצתה, ונוכח משך השביתה. לטענת
6 המדינה, הזכות לשביתה בנושאים שאינם שייכים לתנאי העבודה במובן הצר
7 מוגבלת לשביתת מחאה בלבד, קרי לפעולה קצרה בלבד, שאינה מיועדת להפעיל
8 לחץ כלכלי על המעסיק.
- 9
- 10 .5. לטענת המדינה, השביתה במתכונתה הנוכחית יש בה משום שיבוש של טיפולים
11 ופרוצדורות שאמורות להתקיים בכל בתי החולים במהלך שעות השביתה
12 ומשכך עלולה לגרום לשיבושים משמעותיים בבתי החולים הממשלתיים,
13 ולפגיעה בלתי מידתית במטופלים הנדרשים לטיפולים שנקבעו זמן רב מראש
14 וללא כל התראה מספקת שתאפשר להתארגנות. משכך מאזן הנוחות נוטה
15 באופן ברור וחד משמעי לטובת המבקשת.
- 16
- 17 .6. בדיון היום נמסרו על ידי המדינה פרטים עדכניים סטטיסטיים באשר לנוק
18 שנגרם למטופלים כתוצאה מביטולי תורים וניתוחים אלקטיביים וכן נשמעו
19 דברי שר הבריאות.
- 20
- 21 .7. מנגד המשיבה טוענת כדלקמן:
- 22 א. הסתדרות הרופאים אינה רק ארגון עובדים אלא גם ארגון פרופסיונלי והיא
23 מהווה חלק ממערכת הבריאות במדינת ישראל. דבר הבא לידי ביטוי
24 בהכשרה של רופאים, מתן רישיון במדינה, קביעת כללי האתיקה של הטיפול
25 הרפואי. ההסתדרות הרפואית והרופאים בישראל הם חלק מהקהילה
26 הבינלאומית המחויבים לפי עקרונות אתיים ומקצועיים רפואיים.
- 27 ב. השביתה דנא היא מחאה במובן שהיא קצרה והיא מידתית ביותר ומתונה.
28 אך למעשה מבחינת העילה שלה היא לפחות מעורבת ועקב כך ההסתדרות
29 הייתה יכולה להכריז על שביתה ממושכת יותר.
- 30 ג. ההסתדרות סבורה שהתיקון לחוק שמבטל את עילת הסבירות, הוא תיקון
31 שפוגע ישירות לא רק במעמד הרופא, בתנאי העבודה שלו והשכר שלו, אלא
32 פוגע גם ביכולתו לעשות את חובתו על פי המקצוע ועל פי הסטנדרטים שלו.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ק 23-07-57697

- 1 ד. השביתה שנדונה כעת אינה קשורה לרפורמה המשפטית או למהפכה
2 המשפטית אלא מדובר כאן אך ורק על מערכת הבריאות והפגיעה ברופאים
3 ובמקצוע שלהם.
- 4 ה. אמנם לא חלפו 15 ימים ממועד ההכרזה על שביתה אך מאחר שההסתדרות
5 סבורה שרופא עלול מחר להיקלע למצב שבו לא יוכל לקיים את חובתו או
6 חלילה יאלץ לעשות דברים מנוגדים לחובתו, לא ניתן להמתין עד חלוף 15
7 יום.
- 8 ו. זאת ועוד, פרופ' ציון חגי פנה לממשלה משך חודשים רבים עובר להכרזת
9 הסכסוך ולא התקבלה שום תשובה למכתבים אלו. ההסתדרות הסבירה
10 למשרד הבריאות וראש הממשלה את כל מה שמוסבר כעת ולא קיבלה מענה.
- 11 ז. ההסתדרות ערכה סקר בין חבריה, והרוב המוחלט של חברי ההסתדרות
12 הרפואית רואים שכנה ברורה ומיידית ליכולת שלהם למלא את חובתם ברגע
13 שהחקיקה הזאת עברה.
- 14 ח. שביתה קצרה עשויה למנוע דרמה יותר גדולה בהמשך. יש מקום לסמוך על
15 ההסתדרות שכשהיא מכריזה על שביתה הדבר נעשה במידתיות. וזאת היא
16 עשתה על מנת למנוע סבל מהמטופלים, לתמוך בהם, ולא היפוכם של דברים.
- 17 ט. על הפרק עומדת סוגיית "עמית רופא". התיקון לחוק יסוד: השפיטה ועמידת
18 ההסתדרות על הזכות לשבות בגינו, לרבות השביתה הקצרה הקודמת (ביום
19 19.7.2023), עשויים לפגוע על יכולת ההשפעה של ההסתדרות על הדיונים
20 בנוגע לסוגיה זו.
- 21 י. ההסתדרות כארגון עובדים מקצועי נמצאת תחת מתקפה וזאת עוד לפני
22 התיקון לחוק. אחרי התיקון לחוק, נבחרי ציבור (שר והממשלה כולה) יהיו
23 חסינים לחלוטין מפני כל החלטה שהם מקבלים ולהסתדרות לא תהייה
24 האפשרות להעלות טענה של היעדר סבירות, מאחר שכל החלטה תיחשב
25 לתקפה.
- 26 יא. הסכנה אינה תיאורטית אלא מתבצעת הלכה למעשה כיום, מאחר שיש
27 "אפקט מצנן" לתיקון לחוק. לא רק הממשלה ושריה יהיו חסינים מפני כל
28 החלטה בלתי סבירה, ככל שתהיה, אלא ספק אם פקיד ציבורי יוכל להחליט
29 אחרת מהשר שהוא כפוף לו. במילים אחרות, עלול להיות "אפקט מצנן"
30 שגם אם התיקון לא חל על פקידי הציבור, הדבר ישפיע באופן דרמטי על
31 החלטתם.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ק 23-07-57697

- 1 יב. התיקון לחוק מקנה לשר סמכויות רחבות אשר לא היו קודם לתיקון – הן
2 באמצעות התקנת תקנות שלא יהיו נתונות לביקורת שיפוטית והן לעניין
3 החלטות שמשמעותן ביטול הסכמים קיבוציים.
- 4 יג. לא תמיד הממשלה מקבלת החלטות סבירות משיקולים שונים (תקציביים
5 ואחרים). לכן צריך להיות פיקוח על מקבלי ההחלטות.
- 6 יד. התיקון לחוק יפגע פגיעה קשה במקצוע הרפואה ועלול לאפשר להכניס
7 שיקולים לא ענייניים ולהנמיך את הסטנדרטים שלו (למשל, על ידי מתן
8 רישיון לרופאים חסרי הכשרה מתאימה).
- 9 טו. משכך עילת הסכסוך היא "כלכלית – מעורבת" ועקב המעמד הכפול של
10 הר"י יש להם זכות שביתה של ממש ולא רק שביתה מחאה.
- 11 טז. לעניין המידתיות – הנתונים שהמדינה הציגה הם נתונים סטטיסטיים ולא
12 נתונים עובדתיים של המצב בפועל.
- 13 יז. כאמור בהוראות של הר"י (נספח 3 לבקשה), היא עושה הכל על מנת
14 שמטופלים לא יפגעו מהצעדים הארגוניים שהר"י תיאלץ לנקוט. כל בתי
15 החולים של ירושלים הוחרגו עקב הסכנה לחיי אדם כרגע, וכך גם כל שירותי
16 הרפואה הדחופה, הניתוחים. ועדות חריגים הונחו לאשר לכל מטופל שלא
17 קיבל התראה על השביתה שיש לתת לו טיפול (לרבות ניתוח אלקטיבי).
- 18 יח. הר"י ערה לכך שהיא הכריזה בערב על השביתה והיא החלה למחרת אך לשם
19 כך ניתנו הוראות מתאימות לגבי מתכונת השביתה. מי שלא חייב להגיע
20 לבית החולים ויודע על השביתה, כנראה לא יגיע. אך מי שצריך להגיע לבית
21 החולים, ויגיע יקבל טיפול, הכל כאמור בהוראות שניתנו לשביתה.
- 22 יט. כל זמן שלא נחקק החוק לא הייתה הכרזה על סכסוך עבודה. לו השביתה
23 הייתה נדחית לא ברור עד כמה ניתן היה להחזיק את השטח ולשלוט
24 בהתנהלות הרופאים.
- 25 כ. מטרת 15 הימים היא לאפשר הידברות אך במקרה זה כל הניסיונות להידבר
26 טרם חקיקת החוק לא צלחו. כעת שעבר החוק וקיימת סכנה ברורה ומיידית
27 לרופאים נוכח החשש לשלום הרופאים וכן זעם הרופאים, הבקשה הוגשה.
28 זכות היסוד של חופש ההתארגנות היא העיקר ולא ההליך בו הר"י נקטה
29 באופן מידתי במתכונת חירום.
- 30 כא. העובדה שלא הייתה המתנה של 15 ימים אינה מונעת את השביתה וזכות
31 השביתה לא נפגעת גם אם יש פגם בהודעה.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ק 23-07-57697

1 כב. פרופ' חגי טוען שמערכת הבריאות הולכת להיפגע קשות - מדובר בתהליך
2 בלימה של רופאים שרוצים להתפטר, להחזיר את הרישיון ולעבוד בחו"ל.
3 אלמלא ההחלטה על שביתה, שהתקבלה לאחר דיון מעמיק, הגיעו למסקנה
4 כי רופאים עומדים לבקש חל"ת מיידית וכן להתפטר. הר"י יצאה לשביתה
5 מתוך הבנה שאם לא יבוצע צעד דרסטי כעת יש סיכוי שלא ימצאו מספיק
6 רופאים עקב הפגיעה במערך הבריאות. לעניין עיתוי השביתה - לא ידוע לו
7 מה היה קורה היום אלמלא השביתה.
8 עוד ציין בדיון כי כמובן שלא כל שר יקבל החלטות נגד מערכת הבריאות
9 ובפרט השר הנוכחי. אך היו שרים רבים בעבר שקיבלו החלטות שלא
10 מתקבלות על הדעת במערכת הבריאות. השביתה היא קול זעקה של רופאי
11 ישראל לעזרה מבית המשפט.

12
13 8. בתשובה לאמור, המדינה השיבה כי עמדת המדינה גובשה במהלך דיון לילי,
14 וגובשה על דעתן של היועצת המשפטית לממשלה, המשנה ומנהלת המחלקה
15 למשפט העבודה בפרקליטות, והטענות שעומדות בפנינו כעת מתמקדות בהודעה
16 על שביתת המחאה בלבד שניתנה אתמול בשעה 20:00 ומשכה הוא 24 שעות.
17 טענות המדינה מתמקדות במידתיות של השביתה והגדרתה כשביתת מחאה על
18 ידי הר"י – הן מבחינת המועד שבו נמסרה ההודעה והן מבחינת משך השביתה
19 (24 שעות). השביתה אינה עולה בקנה אחד עם הפסיקה בכל הנוגע לשביתות
20 מחאה – שביתה שנועדה לכל היותר לאפשר שביתה קצרת מועד ותוך מתן
21 הודעה בפרק זמן סביר. הנזק שנגרם כתוצאה משביתה בהתראה כל כך קצרה
22 הוא נזק לא מידתי והיא יוצרת שיבושים ונזקים באופן אינהרנטי.

דיון והכרעה

23
24
25
26 לאחר ששמענו את הצדדים להלן החלטתנו:
27 9. אנו סבורים כי מדובר בשביתת מחאה (כטענת המדינה) ולא בשביתה כלכלית
28 או מעורבת (כטענת הר"י).
29

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ק 57697-07-23

10. לטענת הר"י התיקון לחוק עלול לפגוע במעמדה בסוגיות מקצועיות הקשורות
להיותה ארגון עובדים וארגון פרופסיונלי ועל כן מדובר בשביתה כלכלית או
מעורבת. עם זאת, לא הוכחה פגיעה עכשווית כלכלית בציבור הרופאים.
11. התרשמנו כי החששות שהוצגו לנו על ידי הר"י הם חששות עתידיים ובשלב זה
תיאורטיים בלבד ואין האמור מהווה הצדקה לשביתה כלכלית או מעורבת.
12. פרופ' ציון חגי, יושב ראש הר"י, הצהיר בפני בית הדין שיש לו אמון בשר
הבריאות הנוכחי וכי הוא מבסס את חששותיו על ניסיונו מהעבר וחששו ביחס
לעתיד. דברים אלו מחזקים את הקביעה כי מדובר בחששות עתידיים
תיאורטיים בשלב זה.
13. השביתה הוגדרה גם לכתחילה כשביתה מוגדרת בזמן, בת 24 שעות, דבר התומך
בטענת המדינה כי מדובר בשביתה מחאה.
14. אנו סבורים כי אין מדובר בשביתה העונה על ההגדרה של שביתה מחאה על פי
דין. זאת משמדובר בשביתה שנייה במהלך שבוע ימים (שביתה מחאה קודמת
התקיימה ביום 19.7.2023) וזאת על יסוד אותה טענה - התיקון לחוק יסוד:
השפיטה.
15. שביתה מחאה במהותה היא על פי רוב שביתה אזהרה בלבד ואינה באה להחליף
שביתה כללית. לכן לא ניתן באופן תדיר להכריז על שביתות מחאה נוספות על
בסיס אותה טענה. שאם לא כן, זאת כבר איננה מחאה כי אם שביתה רגילה
(מחאות מצטברות).
16. זאת ועוד, שביתה המתקיימת תוך פחות מ-15 יום ממועד ההודעה על סכסוך
עבודה אינה בהתאם לחוק למעט מקרים יוצאי דופן.
17. במקרה דנן, ההכרזה על שביתה בערב השביתה, מהווה פגיעה חמורה במטופלים
ובמערכת הבריאות ומונעת מהמדינה להתגונן ולהיערך לכך במועד.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ק 57697-07-23

- 1 18. שביתה בת 24 שעות, גם במתכונתה הנוכחית, פוגעת במאות מטופלים וחולים
2 אשר ממתנינים לטיפולים רפואיים בשירות הציבורי משך חודשים רבים. זאת
3 ועוד, שביתה כאמור עלולה לגרום גם בטווח הארוך לפגיעה חמורה באנשים
4 חולים, מבוגרים וילדים כאחד, ולכך בית הדין לא יתן את ידו.
5
6 19. לא מצאנו כי הייתה דחיפות בקיום השביתה היום, במועד שנקבע, וכי לא ניתן
7 היה להמתין מספר ימים בודדים על מנת להקטין את הנזק במטופלים וליתן
8 למדינה זכות להתגונן מפניה.
9
10 20. מאזן הנוחות נוטה לקבלת הבקשה. שכן החששות שהועלו על ידי הר"י בשלב
11 זה לפחות הם חששות תיאורטיים בלבד אל מול הנזק הכבד בפועל לציבור
12 המטופלים.
13
14 21. אנו סבורים כי שביתה מחאה בת שעתיים היא לגיטימית ויש בה כדי לממש את
15 זכות המחאה, אולם לא מעבר לכך.
16
17 22. יצוין כי בפועל השביתה נמשכת כבר למעלה מ-7 שעות וזו אחת התוצאות של
18 היציאה לשביתה ערב ההכרזה עליה.
19
20 23. אנו מורים על חזרה מיידית לעבודה של כל שירותי הבריאות אשר שבתו היום
21 ולצמצם ככל האפשר את הפגיעה במטופלים ובחולים.
22
23 24. משעסקינן בסכסוך קיבוצי, אין צו להוצאות.
24 **ניתנה היום, ז' אב תשפ"ג, (25 יולי 2023), בהיעדר הצדדים ותישלח אליהם.**
25

ט"ן ז"א

מר ערן בסטר,
נציג ציבור (מעסיקים)

אריאלה גילצר-כץ, שופטת
סגנית נשיאה

מר משה בן דוד,
נציג ציבור (עובדים)

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ס"ק 57697-07-23

1
2